

- 7 SEPT. 2006

ARKIVKODE 411

SAKSNR 200602037-42

Fornyings- og administrasjonsdepartementet
Postboks 8004 Dep
0030 Oslo

Oslo, 5. september 2006

Innspill til regjeringa sitt fornyingsarbeide fra Trolltech

Trolltech ASA utvikler og selger utviklingsverktøyet Qt og programplattformen Qtopia. Våre løsninger gjør det mulig å skrive programmet en gang og kjøre det på en rekke operativsysteme være seg Windows, Apple eller Linux. Verktøyet Qt ble nylig en del av Linux-standard. Qt og Qtopia leveres både med en fri lisens (GPL) og en produsenteid lisens. Selskapet med sine 180 ansatte har over 4500 kunder i hele verden.

Selskapet har betydelig vekst. Blant annet har Motorola solgt nærmere 4 millioner mobiltelefoner med Qtopia i Kina. Google bruker Qt i programmet Google Earth som kjører på Windows, Apple og Linux. Trolltech samarbeider også tett med tusenvis av utviklere som programmerer fri programvare. Qt brukes som grunnlag for skrivebordsmiljøet KDE. Vi får stadige feilrettinger og forbedringer fra utviklere av fri programvare. Det gjør at vi raskere når industriell kvalitet på nye utgaver av verktøyet.

Vi har fulgt disposisjonen til Departementet med omformulering av temaene til spørsmål:

Hva er de viktigste problemene slik vi opplever situasjonen?

Trolltech er i den heldige situasjon at vi opplever betydelig vekst. Vi ansetter flere folk og våre kunder gjør det samme. Vi opplever at flere års svak rekruttering til realfag generelt og informatikk spesielt gjør at det nå er vanskeligere å rekruttere.

Vi ser med bekymring på at både patentlovgivning og åndsverkloven er satt under press. I Europa har patentkontor og store industriselskap lobbet for patenter på programvare. I våre øyne er programvare i all hovedsak uttrykk for generelle ideer, matematikk og prosedyrer. Dette er generelle egenskaper til programvare vi mener ikke skal kunne patenteres. Derfor er det også forbud i mange lands lovgivning å tildele patenter på programvare, et forbud Trolltech støtter.

Etter hva vi kan se har ikke regjeringen vært klare i forhold til spørsmålet om patenter på programvare nå som Norge skal meldes inn i Den europeiske patentorganisasjonen (EPO). Videre mangler klargjøring av hva som er patent-kriteriene i TRIPS-avtalen (Trade-Related aspects of Intellectual Property Rights).

Våren 2005 behandlet Stortinget forslag til ny åndsverklov der hovedsaken var Digitale RestriksjonsMekanismer (DRM). Problemet med forslaget var at DRM som regulerer markedsadgang fikk samme vern som den delen av systemet som skal beskytte åndsverk mot urettmessig kopiering. Trolltech undertegnet våren 2005 et opprop mot denne delen av loven.

1/3

Hadde loven gått gjennom Stortinget uten endringer ville store selskap med loven i hånden kunne holde mindre aktører ute fra markedet, eller man måtte ty til høye advokatkostnader før man kunne konkurrere. Nå ble åndsverkloven lagt betydelig om av flertallet på Stortinget. Flere sier at loven ble uklar, og at den bør gjøres klare. Trolltech er opptatt av at lovverket ikke hindrer utvikling og innovasjon. Det må være enkelt for produsenter, store som små, å levere mediespillere på mobilen, på PC-en eller i bilen uavhengig av teknologileverandør.

Vi er ikke sikker på om norske programvareselskap og offentlige innkjøpere har fått med seg den rivende utviklingen det har vært i IT-verdenen de siste 12 årene. Det gjør at det offentlige velger leverandører som låser sine produkter til bestemte operativsystem. Dette gir høye vedlikeholdskostnader, og man mister muligheten til å bytte system når andre løsninger har blitt bedre, eller man vil skifte til rimeligere løsninger.

Innlåsingseffekter går vanligvis på å bruke produsenteide format som knytter brukere til bestemte produkter eller tvinge folk til å bytte ut velfungerende program- eller maskinvare. Et eksempel Teknologirådet har pekt på er bruken av WMV-formatet hos NRK. Man må bruke bestemt programvare fra en produsent for å se TV-sendinger på nett. Et nytt eksempel er at fylkeskommuner forutsetter at elevene har bærbar PC med operativsystem fra en bestemt leverandør. Sistnevnte er eksempler på administrative innlåsingseffekt som i våre øyne tilhører fortiden.

(WMV = Windows Media Video)

Hva er viktigst og hva er mindre viktig?

For Trolltech er det avgjørende å ha full tilgang til programgrenesnitt (API) ved utvikling av våre utviklingsverktøy. Våre kunder forventer at de enkelt kan sette sammen programvaren med funksjonrike grensesnitt på forskjellige plattformer uten tap av funksjonalitet.

(API = Application Program Interface)

Trolltech har også bred erfaring i arbeidet med standardisering både når det gjelder programmeringsspråket C++ og åpne standarder på frie plattformer. Dette gjøres for å sikre at det er mulig med universell utforming. Altså at folk selv, eller leverandører kan tilby teknologiløsninger som er nyttige og brukbare uavhengig av funksjonsevne, og uavhengig av plattform. Siden alle deler av vår teknologi er tilgjengelig for våre kunder så kan man enklere tilpasse løsningene til spesielle behov. Siden det ikke ligger i systemet å binde utviklere til en bestemt plattform, og grensesnittene er åpne, så står man fritt til å legge til delsystem for å gjøre om tekst til tale, eller legge til funksjoner for leselist.

Så Trolltech lever av å gi våre kunder og de som utvikler fri programvare full programfunksjonalitet uavhengig av operativsystem. Dette får vi bekreftet til daglig fra alle de som vi daglig har kontakt med, og utvikler kryssplattform programvare for Windows, Apple og Linux. En del bruker også Unix.

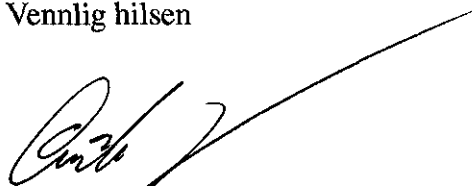
Tiltak som bør settes i verk?

Med dette som bakgrunn vil vi trekke fram tiltak som både går på det generelle samfunnsansvar det offentlige har som innkjøper, men også som en viktig aktør i demokratiet og når det gjelder sikkerheten når folk ferdes på den elektroniske landevei:

- Staten bør forutsette åpne standarder i all kommunikasjon mellom etater og med borgerne. Rambøll i Danmark viser at det offentlige kan høste store gevinster ved å gå over til åpne standarder: <http://www.osl.dk/ramboll/>
- All programvare som lages av, eller brukes av det offentlige må fungere like godt på Linux og Apple som på Windows. Flere aktører leverer idag løsninger som fungerer like godt på Windows, Linux og Apple.
- Alle borgere bør kunne få fullt innsyn i systemer for skatteberegning, automatisk saksbehandling og telling av stemmer ved valg. Dette handler om demokratisk innsyn i grunnleggende deler av samfunnet.
- Staten, kommunene og etater bør selv ha fullt innsyn og endringsrett i all programvare som er i bruk til forskjellige offentlige oppgaver. Dataprogram brukes mer og mer i samfunns viktig infrastruktur være seg flytrafikk eller energiforsyning. I slike systemer må samfunnet ha full innsyns- og endringsrett til alle deler av datasystemene.
- Fornyingsdepartementet bør melde fra til kunnskapsministeren om bekymringen IT-næringen har når det gjelder rekruttering til realfag. Vi ønsker at man styrker realfagene fra grunnskolen og resten av utdanningsløpet.
- Fornyingsdepartementet bør følge nøye med på utviklingen med Digitale RestriksjonsMekanismer (DRM) og forsøk på å vanne ut patentsystemet. Trolltech ønsker at Regjeringen stopper en eventuell innføring av patenter på programvare.

Trolltech diskriminerer ingen plattformer. Våre kunder velger selv hvilken plattform de vil bruke være seg Linux, Windows eller Apple. Trolltech bruker fullt innsyn og deltakelse som et fortrinn i markedet. Vi har mange års erfaring med å samarbeide med utviklere av fri programvare for å forbedre våre produkter. For Trolltech er dette er styrke, og gjør at vi raskere kan tilpasse oss forventningene i markedet. Vi håper at Fornyingsdepartementet kan bruke vår kompetanse knyttet til fri programvare, åpne standarder, og hvordan utvikle moderne brukervennlige IT-systemer uavhengig av plattform.

Vennlig hilsen

Eirik Chambe-Eng
Medadministrerende direktør
Trolltech ASA